

OTVORENA
VRATA
PRAVOSUDA

Ovaj tekst omogućen je velikodušnom podrškom američkog naroda preko Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Sadržaj je odgovornost Komiteta pravnika za ljudska prava YUCOM i ne mora nužno odražavati stavove USAID-a ili Vlade Sjedinjenih Američkih Država.

broj 3

Izvršenje u vanrednom stanju

LIČNI STAV

Teodora Tomic

Odlukom Vlade Republike Srbije o proglašenju vanrednog stanja i propisivanjem niza mera u cilju sprečavanja širenja zarazne bolesti kovid-19, izazvane korona virusom, građanima su nametnute brojne obaveze i ograničenim je niz ljudskih prava. Dok zburjeno pratimo promenu situacije iz sata u sat, dileme se javljaju u pogledu gotovo svih sfera funkcionišanja života, pa tako i u pogledu funkcionišanja pravosuda.

U takvom stanju opšte neizvesnosti, Visoki savet sudstva i Republičko javno tužilaštvo objavili su obavezujuće instrukcije u pogledu funkcionišanja sudova i tužilaštava, a ne mali broj građana, bilo da se našao u dužničkoj ili poverilačkoj ulozi, pita se šta se dešava sa izvršnim postupcima za vreme trajanja vanrednog stanja. Čini se da je Ministarstvo pravde predviđelo bojazan dela stanovništva, te je ministarka pravde uputila preporuke Komori javnih izvršitelja o odlaganju izvršnih

predlozima za izvršenje i neće preduzimati izvršne radnje radi namirenja novčanih i ostvarenja nenovčanih potraživanja. Ovo znači da su javni izvršitelji upućeni da ne donose nova rešenja o izvršenju na osnovu već podnetih predloga za izvršenje i da ne sprovode izvršenja u već započetim postupcima. Radnje koje izvršitelji ne bi trebalo da preduzimaju za vreme vanrednog stanja su:

- prodaja nepokretnosti i pokretnih stvari;
- obustave na zaradi ili plati;
- obustava na penziji ili drugim stalnim primanjima;
- predaja pokretnih stvari izvršnog dužnika izvršnom poveriocu;
- iseljenja za vreme trajanja vanrednog stanja.

Dakle, ukoliko se izvršitelji budu pridržavali Uputstva Komore javnih izvršitelja, neće sproviditi iseljenja lica iz domova za vreme trajanja vanrednog stanja.

Šta se dešava sa platama i penzijama? Plate i penzije su izuzete od izvršenja za vreme trajanja vanrednog stanja. Ukoliko vam se obustavlja deo penzije, izvršitelji će obavestiti PIO fond da do kraja vanrednog stanja ne vrši obustavu dela penzije penzionerima, određenu ranije donetim

posedujete štedni ulog ili na tekućem računu imate sredstva koja ostvarujete mimo zarade, plate ili penzije, tokom vanrednog stanja vršiće se naplata duga na ovim sredstvima. Isto će se desiti sa bilo kojom uplatom koja nema karakter stalnog primanja na vašem tekućem računu.

Deca i lica sa invaliditetom i dalje mogu da računaju na naplatu. U toku vanrednog stanja, biće naplaćivano:

- zakonsko izdržavanje;
- naknade štete zbog narušenja zdravlja;
- novčane rente zbog potpune ili delimične nesposobnosti za rad i novčane rente za izdržavanje koje je izgubljeno usled smrti dužnika izdržavanja;
- novčane naknade za telesno oštećenje prema propisima o invalidskom osiguranju;
- potraživanja koja se namiruju prema propisima o socijalnoj zaštiti;
- potraživanja na osnovu privremene nezaposlenosti;
- potraživanja na osnovu zakona kojim se uređuje finansijska podrška porodicima s decom;
- potraživanja na osnovu stipendije i pomoći učenicima i studentima;
- izvršni postupci pokrenuti na osnovu privremenih i prethodnih mera.

Dakle, dugovi nastali po nabrojanim osnovima, naplaćivaće se i za vreme trajanja vanrednog stanja. Dodatno, ako je dužnik pravno lice (država, preduzeće i slično), prinudna naplata se vrši bez obzira na osnov duga.

Šta da radim ako moram hitno da predam podnesak izvršitelju? Svi neodložni podnesci dostavljaju se izvršiteljima putem pošte, a predviđena su i alternativna sredstva komunikacije – telefon, video poziv i elektronska pošta. Uvid u spise predmeta i neposredna predaja podnesaka ograničava se samo na hitne slučajevе, prilikom čega će se kontrolisati i ograničiti broj lica u prostorijama javnih izvršitelja, u skladu sa propisanim merama. Ukoliko imate pitanja u vezi sa postupkom, najbolje rešenje je da kontaktirate izvršiteljsku kancelariju putem telefona ili elektronske pošte.

Šta kažu poveroci? JKP INFOSTAN TEHNOLOGUE, koji inače prednjači u broju pokrenutih postupaka prinudne naplate prema građanima i najčešći je izvršni poverilac, izdao je zvanično saopštenje da za vreme trajanja vanrednog stanja neće pokretati nove postupke prinudne naplate, kao i da će se zastati sa sprovođenjem već pokrenutih postupaka izvršenja u periodu od 90 dana. Ukoliko ste zaključili sporazum o otpлатi duga za komunalne usluge na rate,

Foto: Folnet-MUP

postupaka pokrenutih pre proglašenja vanrednog stanja. Komora javnih izvršitelja je, na osnovu ovih preporuka, objavila Uputstvo za rad javnih izvršitelja za vreme vanrednog stanja proglašenog 15. marta 2020. godine.

Iako ovo uputstvo sadrži niz preporuka o tome kako bi javni izvršitelji trebalo da se ponašaju za vreme vanrednog stanja, važno je naglasiti da Uputstvo Komore javnih izvršitelja nije obavezujuće za javne izvršitelje, a sama Komora najavljuje objavljanje novih informacija o načinu rada svake javnoizvršiteljske kancelarije za vreme vanrednog stanja, u narednim danima.

Imaju li građani opravdan strah od kucanja izvršitelja na vrata tokom trajanja vanrednog stanja? Javni izvršitelji za vreme trajanja vanrednog stanja neće odlučivati o

rešenjima i zaključima javnih izvršitelja. Isto uputstvo Komora predviđa i za poslodavce koji vrše obustavu na delu zarade zaposlenih.

Penzije i stalna primanja su zaštićena. Šta je sa štednim ulozima i ostalim prihodima? Uputstvo Komore se ne odnosi na sve radnje koje izvršitelji mogu da preduzmu u izvršnom postupku. U radnjama koje izvršitelji ne bi trebalo da preduzimaju za vreme trajanja vanrednog stanja, akcenat je stavljen na stalna primanja. Međutim, ukoliko je tokom izvršnog postupka već određeno neko drugo sredstvo izvršenja, sprovođenje izvršenja se nastavlja i za vreme vanrednog stanja. Ovo znači da izvršitelj može da proda akcije ili uude izvršnog dužnika u privrednom društvu kako bi namirio dug u tokom trajanja vanrednog stanja. Takode, ukoliko

Iako ovo uputstvo sadrži niz preporuka o tome kako bi javni izvršitelji trebalo da se ponašaju za vreme vanrednog stanja, važno je naglasiti da Uputstvo Komore javnih izvršitelja nije obavezujuće za javne izvršitelje

Imaju li građani opravdan strah od kucanja izvršitelja na vrata tokom trajanja vanrednog stanja?

Javni izvršitelji će vas obavestiti da možete zastati sa dogovorenim uplatama, odnosno da se, u slučaju nepoštovanja sporazuma, neće preduzimati izvršne radnje.

U ovakvoj situaciji trenutne pravne neizvesnosti, i poređ donetog Uputstva, najsigurniji način da saznate što se dešava sa vašim postupkom izvršenja jeste da direktno kontaktirate javnog izvršitelja koji vodi vaš predmet, kako biste se blagovremeno informisali o postupanju i radnjama koje se preduzimaju od strane izvršitelja tokom trajanja vanrednog stanja. Opšte informacije o tome kako teči izvršni postupak u redovnim okolnostima možete saznati i u našem vodiču Moja prava u izvršnom postupku.

Autorka je pravna savetnica u JUKOM-u